

Hankasalmen kunnan ohjeistusta kuntalaisille Ukrainan tilanteen johdosta

Päivitetty 14.3.2022

Johdanto

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Ukrainasta paenneet ihmiset herättävät kuntalaisissa huolta ja kysymyksiä. Tähän ohjeistukseen on koottu tiiviisti mutta myös kattavasti tietoa mm. Ukrainaan annettavasta avusta ja hieman kuvataan samalla kunnan omaa varautumista.

Olenneista on se, että Suomeen ei kohdistu tällä hetkellä sotilaallista uhkaa.

Jokaisen tulee elää omaa arkeaan mahdollisimman normaalisti. Hyvä olisi kuitenkin suojella erityisesti lapsia ja nuoria liialliselta informaatiotulvalta Venäjän hyökkäyksen suhteen.

Henkinen tuki

Venäjän hyökkäys Ukrainaan voi aiheuttaa huolta, ahdistusta ja pelkoa. Huolestuneisuus on luonnollinen reaktio. Voit jakaa huoltasi keskustelemalla läheisten kanssa.

Kuuntele ennen kaikkea **lasta ja nuorta** ja suojaa heitä ahdistavalta materiaalilta. Uutiset Ukrainan sodasta huolestuttavat kaikkia ja se voi aiheuttaa lapsissa ja nuorissa ahdistuneisuutta, pelkoa ja fyysistä oireilua. Sosiaalisessa mediassa voi liikkua rajuja kuvia ja kertomuksia ja sen vuoksi vanhempien on hyvä tarkkailla lastensa median käyttöä. Aikuisten itsensä kannattaa ajoittaa uutisten seuraaminen niin, etteivät uutiset lisää lasten pelkoja.

Koulussa käsitellään Ukrainan tilannetta lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Koululaisten on tärkeää saada totuudenmukaista tietoa ja vastauksia kysymyksiinsä, mutta toisaalta nuorimpia koululaisia pitää suojata uutisilta. Sotatilannetta voidaan käsitellä eri oppiaineiden yhteydessä oppilaiden kysymysten pohjalta ja oppilaiden erilaiset tilanteet huomioiden.

Normaali tavallinen arkirytmii kuten koulunkäynti, harrastukset ja kaverit luovat turvallisuuden tunnetta. Jos lapsenne kuitenkin reagoi kriisiuutisiin voimakkaalla tavalla tai muutoin nousee selkeitä huolia liittyen oman lapsen hyvinvointiin, kannattaa olla matalalla kynnyksellä yhteydessä oppilashuollon psykologi-, kuraattori sekä kouluterveydenhuollon palveluihin.

- Terveystenhoitaja Inkeri Mustonen, Monitoimitalon 2. kerros. Avoin vastaanotto ilman ajanvarausta läsnäolopäivinä klo 12 – 12.30 (ei keskiviikkoisin). Terveystenhoitajan tavoittaa puhelinnumerosta 040 5714803, parhaiten ennen klo 9 ja ma - to klo 15 jälkeen
- Koulupsykologi Marika Rantanen, puh: 040 5714796
- Kuraattori Paula Lehmonen on tavattavissa Monitoimitalon yläkerrasta ma - ti klo 12-15, ke-pe 8-15, 014 - 2671 286, 050- 562 7247

Aikuisenakaan älä jää huolesi kanssa yksin, jos tilanne ahdistaa. Ammattilaisten tarjoamaa keskusteluapua on tarjolla esimerkiksi seuraavien palvelujen kautta.

[Kriisikeskus Mobile](#)

[Keski-Suomen sosiaali- ja kriisipäivystys](#)

Hankasalmen seurakunta, diakoni Heidi Antikainen, 040 844 2225 (ti ja ke 9-10), heidi.antikainen@evl.fi

Kuinka käsitellä sotaa lapsen kanssa

Kriisi- ja muutostilanteissa lapset tarvitsevat aikuisilta turvaa. Turvallisuuden tunteen vahvistaminen on siis tärkeintä. Lapselle turvaa tuo arjen normaalit asiat, yhdessä puuhaaminen, läheisyys ja halaukset.

Tavallinen arki on lapsen turvallisuuden tunteen ydin. Lapselle voi hyvin sanoa ”minä näen, että sinua taitaa pelottaa” ja muistaa korostaa, että ”sinulla ei ole hätää, olet turvassa”. Lapsiperheissä lapsia on suojattava järkyttäviltä uutiskuvilta ja aikuisten huolelta. Vanhempien väliset keskustelut maailman tilanteesta olisi hyvä käydä lasten korvien kuulumattomissa.

OmaKS:n etäperhetyöntekijä OmaNanny kertoo vinkkejä, kuinka käsitellä sotaa lapsen kanssa: [Ukrainan sota – kuinka käsitellä asiaa lapsiperheessä?](#)

Apua Ukrainaan

Kansalaisten halu auttaa ukrainalaisia on suuri.

Hankasalmen kunta ei organisoi erillisiä raha- tai tavarakeräyksiä, vaan suosittelee, että omia lahjoituksia tehdään luotettavien järjestöjen, kuten [Suomen Punaisen Ristin](#), [Kirkon ulkomaanavun](#), [Pelastakaa Lapset ry:n](#), [Lääkärit Ilman Rajoja](#) tai [YK:n lastenjärjestö Unicefin](#) kautta. Kunta itse on tehnyt lahjoituksen SPR:n kautta.

Ensisijaisesti järjestöissä toivotaan rahallista tukea, joka kohdentuu suoraan apua tarvitseville tai käytetään tiettyihin tarvikkeisiin, joista Ukrainassa eri alueilla on pulaa.

[Avun tarjoaminen ukrainalaisille - Sisäministeriö](#)

Ukrainasta Suomeen tulevien majoitus ja hakeutuminen tilapäiseen suojeluun

Ukrainan kansalainen, joka saapuu Suomeen Venäjän hyökkäyksen takia, voi tällä hetkellä oleskella maassa viisumivapaasti (3 kk).

Mutta hänen olisi tärkeää hakeutua tilapäiseen suojeluun. Maahanmuuttovirasto voi myöntää oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. **Tilapäisen suojelun piiriin pääsy alkaa ilmoittautumisesta poliisille.** Oleskeluluvan saanut voi työskennellä ja opiskella ja hänet majoitetaan vastaanottokeskukseen – hänellä on oikeus majoittua muuallakin, mutta jossain vastaanottokeskuksessa on oltava kirjoilla, jotta on oikeutettu vastaanottopalveluihin (joita ovat esimerkiksi terveydenhuolto ja vastaanottoraha).

Tilapäisen suojelun kautta oleskeluluvan saanut voi halutessaan jättää myös turvapaikkahakemuksen. Maahanmuuttoviraston sivuilla on kaikesta tästä tarkat ohjeet.

[tilapäinen suojelu Ukrainasta paenneille](#)

[majoittuminen vastaanottokeskukseen](#)

[majoittuminen yksityismajoitukseen](#)

Hankasalmella varaudutaan kyllä ukrainalaisten vastaanottamiseen, jotta heille voidaan osoittaa heidän tarvitsemansa tuki ja palvelut tarvittaessa. Kaikkien on kuitenkin syytä muistaa, että niin vastaanottamisesta kuin majoittamisesta vastaa Suomen Maahanmuuttovirasto (Migri). Lähin vastaanottokeskus Suomen Punaisen Ristin Länsi-Suomen piirin ylläpitämänä on Jyväskylässä, minkä järjestämiin tiloihin ukrainalaisia ensivaiheessa ohjataan.

Yksittäisiä yhteydenottoja on kuntaan tullut siitä, että kuntalaisella olisi halu oman asunnon vuokraamiseen tai antamiseen ukrainalaisten käyttöön. Hankasalmen kunnalla ei ole keskitettyä palvelua, jonka kautta omaa asuntoaan voisi tarjota. Maahanmuuttovirasto on ilmoittanut, että tarjolla olevan kiinteistön tiedot voi toimittaa esimerkiksi SPR:n kautta osoitteessa <https://www.punainenristi.fi/ukrainainfo> . Vastaanottokeskusten kapasiteetista vastaava tiimi käsittelee ilmoitukset ja on yhteydessä, jos tiloille on tarvetta.

Olenaisempaa Hankasalmella, kuin alkuvaiheen hätämajoitus, on varautua tietyn määrän ukrainalaisia pysyvämpään vastaanottamiseen, milloin palveluverkosto pitää sisällään paljon enemmän kuin vain esimerkiksi asunnon ja ruuan.

Ilmoitathan siis kuntaan, jos otat luoksesi asumaan ukrainalaisia läheisiäsi ja huolehdiathan, että he ilmoittautuvat poliisille ja vastaanottokeskukseen.

Tätä korostamme siis siksi, että Hankasalmellekin on voinut saapua ukrainalaisia ystävien tai läheisten luo turvaan. Ukrainan rajalta on voitu myös hakea ukrainalaisia perheitä turvaan sodalta kuntalaisten omiin koteihin. Maahanmuuttovirasto Migri pyytää, että heille ilmoitetaan kaikista saapuvista ukrainalaisista ja tuo tapahtuu ilmoittautumalla poliisille. Näin maahan tulleet voivat saada oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella ja he voivat saada oikeudet vastaanottopalveluihin

Hankasalmen kuntaan tee ilmoitus suoraan kunnanjohtajalle osoitteeseen matti.makinen@hankasalmi.fi.

Muistathan, että yksityisen henkilön kotimajoittaessa pakolaisina maahan saapuneita, he eivät ole oikeutettuja korvauksiin ja toiminta ei saa olla vastikkeellista.

Jos tiedossasi on, että olisi suunnitteilla pakolaisten kuljetuksia Suomeen, niin niistä tulisi tehdä ilmoitus maahanmuuttovirastolle. (ja jos kuljetuksia suunniteltaisiin Hankasalmelle, niin silloin ilmoitus niistä aina myös kuntaan)

[Ilmoita kuljetuksista Ukrainasta Suomeen](#)

Väestönsuojat

Väestön suojaamisesta kantaa vastuun Keski-Suomen pelastuslaitos yhdessä muiden pelastuslaissa määriteltyjen toimijoiden kanssa. Yleisiä väestönsuojia ei Hankasalmella ole ja ylipäätään väestönsuojatiloja on hyvin rajallisesti. Jos niitä jossain tilanteessa otettaisiin käyttöön, niin ohjeet ja käskyn antaisi [Keski-Suomen pelastuslaitos](#). Pelastuslaitos vastaisi myös niiden asukkaiden evakuoinnista, joilla ei omaa väestönsuojaa ole.

Pienissä taloyhtiöissä tai omakotitaloissa väestönsuojaa ei yleensä ole. Keski-Suomessa ei ole yleisiä väestönsuojia. Tästäkään väestön ei tule olla huolissaan, sillä jos tarvetta suojautumiselle ilmenisi, Keski-Suomen pelastuslaitoksen työntekijät huolehtisivat väestön suojaamiseen tarvittavista toimenpiteistä esimerkiksi siirtämällä (evakuoimalla) asukkaita turvallisille alueille tai osoittamalla suojapaikan lähialueelta.

[SPEK: Väestönsuojelu](#)

[Keski-Suomen pelastuslaitos: Väestönsuojelu](#)

Kotivara tulee muistaa myös normaalioloissa

Kodeissa erilaisiin poikkeustilanteisiin - myös normaalioloissa - voi varautua pitämällä kotona yllä riittävää kotivaraa. Kotivara tuo turvaa erilaisissa häiriötilanteissa, kuten vesi- ja sähkökatkoksissa tai sairastumisen aikana.

Kotiin olisi hyvä varata kolmen päivän varaksi riittävä määrä ruokaa, juotavaa sekä kannellisia astioita veden säilyttämiseen. Lisäksi kotona kannattaa pitää huolta siitä, että kotoa löytyy tarvittavia lääkkeitä ja käteistä rahaa sekä muuta omassa arjessa tarpeellista.

[Keski-Suomen pelastuslaitos: Omatoiminen varautuminen](#)

pelastustoimi.fi - kotivara

[Punainen Risti - kotivara](#)

Joditabletteja ei tarvitse erikseen hankkia Ukrainan tilanteen vuoksi

Joditabletit ovat yksi osa suositeltua kotivaraa. Joditableteista on tällä hetkellä apteekkeissa pulaa, mutta niitä toimitetaan apteekkeihin jatkuvasti. Säteilyturvakeskus toteaa verkkosivuillaan, ettei tilanne Ukrainassa vaikuta säteilytilanteeseen Suomessa. Näin ollen STUK suosittelee, että joditabletteja on kotona osana kotivaraa, mutta Ukrainan tilanteen takia niitä ei ole tarvetta erikseen hankkia.

Joditabletteja ei tule koskaan ottaa ”kaiken varalta”, sillä liian aikaisin tai myöhään otettuna tabletin suojavaikutus heikkenee. Mikäli tarvetta joditablettien ottamiseen Suomessa ilmenisi, viranomaiset antaisivat nopeasti erillisen määräyksen niiden ottamisesta.

Hankasalmella palvelutaloihin, kouluihin ja päiväkoteihin tullaan täydentämään joditablettivarastot kuntoon kevään aikana asukkaita ja oppilaita varten. Jos yllättävä tilanne tulisi, kunta huolehtisi siitä, että joditabletit saataisiin annettua määräysten mukaisesti nopeasti heikoimmassa asemassa oleville. Täydennystarve tulee tablettien käyttöön vuoksi.

[STUK - Joditabletit](#)

[STUK - Säteilytilanne Ukrainassa](#)

Varautuminen Hankasalmella yleisesti

Hankasalmella eri viranomaiset tekevät laajaa yhteistyötä sen varmistamiseksi, että muuttuvissa tilanteissa asukkaita voidaan ohjeistaa nopeasti ja suunnitelmat terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi on olemassa. Terveyspalvelujen ja ympäristöterveydenhuollon (mm eläinlääkintä ja vesihuolto) tärkeä yhteistyökumppanimme on myös Jyväskylän kaupunki.

Hankasalmen kunnan yksi lakisääteinen tehtävä on asukkaiden arjen turvaaminen erilaisissa poikkeustilanteissa. Arjessa on laadittu jo vuosikymmenten ajan ohjeita ja malleja erilaisten poikkeustilanteiden hoitamiseen. Ja ennen kaikkea näitä tilanteita varten on säännöllisesti harjoiteltu. Näitä tilanteita ovat esimerkiksi laajat sähkö- tai vesikatkot, suuronnettomuudet, luonnonmullistukset, kyberhyökkäykset, pandemia tai alueeseen kohdistuvat uhkatilanteet.

Kunnassa on olemassa valmiussuunnitelma, jota nyt muuttuvassa turvallisuustilanteessa yleisen osan kohdalta päivitetään. Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä on juuri päivitetty ja se johtaa operatiivista toimintaa. Ja se ennakoiden myös kokoontuu jo nyt varautuen tarpeeseen ottaa vastaan turvapaikanhakijoita Ukrainasta kuntaan.

Maanantaina 14.3.2022 on taas järjestetty Keski-Suomen kuntien, Suomen Kuntaliiton, SPR:n ja ELY-keskuksen yhteinen perehtymistilaisuus ennen kaikkea Ukrainan sotaa pakenevien asioista, jotta yhdessä varaudumme toimimaan eri tilanteissa sitten oikein ja oikean tiedon kautta.

[Keski-Suomen pelastuslaitos: Omatoiminen varautuminen](#)

[Pelastustoimi: Varautuminen](#)